

ÉRVEK A SAJTÓKIADVÁNYOK MELLETT ÉS ELLEN

HARKAI ISTVÁN

SZTE ÁJTK ÖSSZEHASONLÍTÓ JOGI ÉS JOGELMÉLETI INTÉZET

AZ ONLINE TARTALOMFOGYASZTÁS ERŐVISZONYAI

• ONLINE PLATFORMOK

- In-depth-technological knowledge
- Célzott reklámok
- Sajtókiadványok indexálása, elérési utak gyűjtése, reklámfelületek értékesítése.
- **One-stop shop:** kontroll a tartalomfogyasztás felett.

• SAJTÓKIDVÁNYOK KIADÓI

- Mindennapi hírek, elemzések, interjúk, riportok.
- Szervezik, felügyelik a hírelőállítás folyamatát, felelősséget vállalnak a kiadott tartalmakért és gondoskodnak a finanszírozási eszközök biztosításáról.
- Tudósítói hálózat, kiadói infrastruktúra kiépítése, fenntartása

HIRDETÉSI PIAC, ELÉRHETŐ CÉLKÖZÖNSÉG

AZ ONLINE TARTALOMFOGYASZTÁS ERŐVISZONYAI

• ONLINE PLATFORMOK

- **DEMAND SIDE:** a digitális térben a hangsúly áttolódott a keresleti oldalra.
 - Előállítás költségei jelentősen csökkentek → nyomda és raktározás veszített jelentőségéből.
- **NETWORK EFFECT:** az adott platform körül „keringő”, **elkötelezett felhasználók tömege** → cél a platformot látogató közönség minél teljesebb körű kielégítése.

• SAJTÓKIDVÁNYOK KIADÓI

- **SUPPLY SIDE:** a piacot a kínálati oldal határozta meg.
 - Nagy mennyiségben nyomtatott kiadványok → olcsóbb előállítás egységenként
 - Gyakran saját nyomda üzemeltetése a költségek gazdaságos szinten tartása érdekében.
 - A kiadó maga döntött arról, hogy mely szerzők mely műveit publikálja.

STATISZTIKA: Felhasználók 57%-a a híroldalakat a közösségi médián, híraggregátorokon, keresőmotorokon keresztül éri el. 47% csak a keresési eredmény címszavait olvassa el, a linkre nem kattint rá. (Höppner, 2018)

A PLATFORM VÉDELME?

- Magas hozzáadott értékű tartalmak,
 - Közösségépítés,
 - Személyre szabhatóság
- Felhasználó tartalmak bevonása.
- **KIADVÁNYOK+BENNE FOGLALT SZERZŐI MŰVEK ÉS SZOMSZÉDOS JOGI TELJESÍTMÉNYEK, A FELHASZNÁLÓK ADATAIBÓL ÉPÍTETT PLATFORM VÉDELME**

SAJTÓKIADVÁNYOK VÉDELME A CDSM-IRÁNYELVBEN

- Előzmények – 1961-es római egyezmény: híreket rendszerezett formában sajtó alá rendező kiadók oltalma? → BUE 2. cikk (8) bek. szerzői jogi oltalom nem áll fenn az egyszerű sajtóközlemény jellegű napi hírekre.
- **INFORMÁCIÓHOZ JUTÁS JOGA ELSŐBBSÉGET ÉLVEZ:**
 - a kiadó kereskedelmi érdekeit nem a szerzői jog eszközével kell védeni,
 - Tevékenységük nem éri el a szerzői joghoz kapcsolódó jogosultként való elismerés küszöbértékét.

SAJTÓKIADVÁNYOK VÉDELME A CDSM-IRÁNYELV TÜKRÉBEN

- **Jogpolitikai indokok [(54)-(55) preambulumbekkezdések]:**

- Szabad és sokszínű sajtó védelme, amely nélkülözhetetlen a minőségi újságíráshoz, és a polgárok információhoz való hozzáféréseinek biztosításához.
- Nyilvános vita, demokratikus társadalom megfelelő működése.
- A kiadók az online térben engedélyezési problémákkal küzdenek, amely akadályozza a beruházásaik megtérülését. → A KIADÓKAT A SAJTÓKIADVÁNYOK JOGOSULTJAIKÉNT KELL ELISMERNI, MEGKÖNNYÍTENDŐ A JOGÉRVÉNYESÍTÉST. **(SZERVEZETI ÉS PÉNZÜGYI ERŐFESZÍTÉSEK ELISMERÉSE)**

SAJTÓKIADVÁNYOK VÉDELME A CDSM-IRÁNYELV TÜKRÉBEN

- **Sajtókiadvány fogalma – 2. cikk 4. pont:**
 - újságírói jellegű irodalmi művekből álló gyűjtemény, amely azonban tartalmazhat egyéb műveket vagy más védelem alatt álló teljesítményeket is, és amely egyben:
 - a) egy azonos cím alatt megjelenő időszakos kiadvány vagy rendszeresen aktualizált kiadvány, például újság, illetve általános vagy szakfolyóirat különálló példánya;
 - b) célja a nyilvánosság tájékoztatása hírekről vagy más témákról; valamint
 - c) valamely szolgáltató kezdeményezésére, szerkesztői felelősségére és ellenőrzése mellett jelenik meg tetszőleges tömegtájékoztatási eszközben.
 - A tudományos vagy akadémiai céllal kiadott időszaki kiadványok, például a tudományos folyóiratok ezen irányelv alkalmazásában nem minősülnek sajtókiadványnak;

SAJTÓKIADVÁNYOK VÉDELME A CDSM-IRÁNYELV TÜKRÉBEN

- **A védelem terjedelme – 15. cikk (1)** A tagállamok biztosítják a 2001/29/EK irányelv 2. cikkében és 3. cikkének (2) bekezdésében meghatározott jogokat a sajtókiadványok valamely tagállamban letelepedett kiadói számára a sajtókiadványaiknak az információs társadalommal összefüggő szolgáltatást nyújtó szolgáltatók általi online felhasználásához. Az első albekezdésben foglalt jogok nem alkalmazandók a sajtókiadványok egyéni felhasználók általi magáncélú vagy nem kereskedelmi célú felhasználására. Az első albekezdés értelmében nyújtott védelem a hiperhivatkozásra nem terjed ki. Az első albekezdésben foglalt jogok nem alkalmazandók a sajtókiadványok egyes szavainak vagy nagyon rövid részleteinek felhasználására.
- **A JOGVÉDELEM NEM ÉRINTI AZ EGYÉNI FELHASZNÁLÓK ÁLTALI, MAGÁNCÉLÚ VAGY NEM KERESKEDELMI CÉLÚ FEHASZNÁLÁST, IDEÉRTVE AZ ONLINE MEGOSZTÁST. NEM TERJEDHET KI AZ INTERNETES HIPERHIVATKOZÁSOKRA (LINKELÉSRE) ÉS A SAJTÓKIADVÁNYOKBAN KÖZZÉTETT PUSZTA TÉNYEKRE.**
- **A védelem kiterjed a sajtókiadványok interneten történő többszörözésére és nyilvánossághoz közvetítésére (lehívásra hozzáférhetővé tétel.**
 - **Terjedelme az InfoSoc-irányelvben meghatározott vagyoni jogok terjedelméhez igazodik, alkalmazni kell rá az ott meghatározott korlátozásokat és kivételeket, ideértve a kritikai vagy ismertetési céllal történő idézést.**
- **Védelmi idő:** Az (1) bekezdésben foglalt jogok a sajtókiadvány kiadásától számított **két év elteltével szűnnek meg.** Ezt az időtartamot a sajtókiadvány kiadásának dátumát követő év január 1-jétől kell számítani.

AZ ÚJ SZOMSZÉDOS JOG KRITIKÁJA

- **ELŐNYÖK:**

- A fő védendő érdek nem az egyes szerzői művekhez fűződő szerzői jog védelme, hanem a kiadó befektetésének védelme.
- A védelem csak két vagyoni jog gyakorlására szorítkozik, miközben szem előtt tartja:
 - A hiperhivatkozások tekintetében kialakult EUB gyakorlatot,
 - A véleménynyilvánítás szabadságát, szabad sajtó védelmét, az információhoz jutás szabadságát, a vállalkozás szabadságát, a szellemi tulajdon védelmét.

AZ ÚJ SZOMSZÉDOS JOG KRITIKÁJA

- **HÁTRÁNYOK:**

- **Intő példák korábban létező tagállami szabályozás nyomán:**

- Spanyol és német példák azt mutatják, hogy a kiadóknak fizetendő jogdíj bevezetése után a szolgáltatók felhagytak a tartalmak indexálásával.
- Spanyolországban a Google megszüntette Google News szolgáltatását 2015-ben.
- 6,1%-kal csökkent a kiadók weboldalainak adatforgalma. (Legnagyobb hírportáloknál 5,8%-os, átlagos méretűeknél 7,1%-os, a kis kiadóknál 13,5%-os visszaesést regisztráltak.)
- Németországban a Google a szomszédos jogi védelem bevezetését követően nem jelenítette meg a VG Media kiadványaihoz kapcsolódó keresési eredményeket, vagy egyenesen el is rejtette azokat.
- Versenyhátrány azokkal a kiadókkal szemben, akik sikerrel állapodtak meg a platformokkal.

KÖSZÖNÖM A MEGTISZTELŐ FIGYELMET!

harkai.istvan@juris.u-szeged.hu

harkai.istvan89@gmail.com